

Antoni Dalmau documenta la curta i intensa vida de Joan Rull, anarquista que va acabar fent xantatge al governador civil de Barcelona a base de posar bombes

El terrorisme com a negoci

Ignasi Aragay
BARCELONA

El cas de Joan Rull, àlies *el Coix de Sants*, va omplir pàgines i pàgines dels diaris catalans i espanyols el 1908. Es va convertir en un esdeveniment mediàtic enmig d'una Barcelona aterrida per les bombes. Anarquista convertit en terrorista com a manera d'extorsionar governadors civils, Rull va acabar executat amb garrot el 8 d'agost: el dia que s'inaugurarien els Jocs Olímpics de Pequín farà exactament un segle. Tan sols tenia 26 anys.

Antoni Dalmau, retirat fa anys de la primera línia política i dedicat a la narrativa, s'ha passat ara a la història. Tot i que la primera intenció era novel·lar la curta i intensa vida de Rull, al final n'ha acabat fent una monografia canònica amb els avulsos pertinents: la introducció de la firma del catedràtic Pere Gabriel, i Josep Termes i Joan B. Culla van llegir-se l'original.

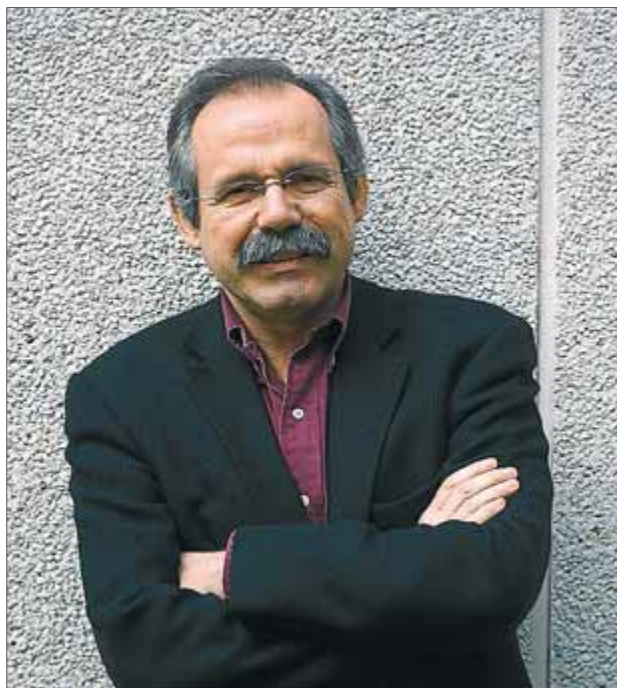
El llibre en qüestió és *El cas Rull*, el publica Columna i esbandeix errors i desinformació al voltant d'un personatge i uns fets tan

citats com poc coneguts.

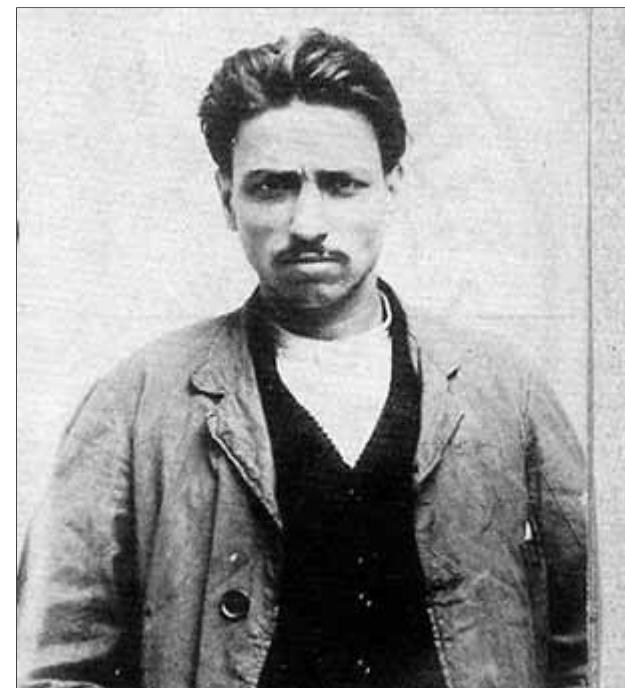
Però qui era exactament Joan Rull? Pertanyia a una família de classe mitjana, lletrada, vinguda a menys i emigrada del camp a la capital. De professió no era sabater, com s'ha anat repetint, sinó vidrier. Molt aviat va ficar-se en ambients anarquistes, "en un moment en què l'anarquisme català estava en crisi després del procés de Montjuïc i de la vaga de 1902", contextualitza Dalmau.

En aquest microcosmos desestructurat, Rull, dotat d'una intel·ligència natural, va adquirir aviat protagonisme en el si de l'entitat que va aglutinar l'anarquisme català en aquells anys i fins a la Setmana Tràgica del 1909. Es tracta del Centre Obrer d'Estudis Socials, que en el llibre queda per primer cop documentat i explicat.

L'altra aportació rellevant és l'existència de Maurice Bernardon, anarquista francobelga que va introduir a Barcelona les bombes de bolcada en substitució de les Orsini. El nou artefacte es podia dipositar sense perill al lloc triat. Només esclata-

Antoni Dalmau i Joan Rull, curiosament, tenen una certa retirada ■ DIEGO IBARRA / AHCB-AF

Rull va ser executat després d'aterrar Barcelona i d'un judici mediàtic

va quan algú el girava. Bernardon va ensinistrar Rull, amb qui va fer una estreta amistat. Altres amics anarquistes del protagonista del llibre van ser Salvador Seguí, *el Noi del Sucre*, i Joan Peiró, sis anys més joves que ell i després figures cabdals de la CNT.

Però després de passar per la presó, Rull va decidir oblidar els ideals llibertaris i aprofitar els coneixements destructius per muntar negociet. Convertit en confident dels governadors civils que se succeïen al càrrec, com que no li pagaven el que

tatge a les autoritats fent esclatar bombes amb l'ajut dels pares i d'un germà. El negoci familiar va acabar al patíbul, un càstig que Gabriel Alomar va trobar excessiu i que Eugeni d'Ors va beneir. Al final, però, Barcelona, tot i desfer-se de Rull, no va trobar la pau. ■

Cultura
en breu

PATRIMONI Els arquitectes volen una moratòria per salvar Sagunt

El Col·legi d'Arquitectes valenciana va qualificar ahir de "disbarat" la demolició de la rehabilitació del Teatre Romà de Sagunt dictaminada pel Tribunal Suprem i va advocar per una reforma "urgent" de la llei estatal de patrimoni històric per evitar-la. Els arquitectes reclamen una "moratòria" en l'aplicació de la sentència, que dependria de la "bona voluntat de les parts implicades" -Generalitat valenciana i demandant, Juan Marco Molines-. Els arquitectes, que posen en dubte que l'espai revertit pugui seguir tenint un ús cultural com diu el Suprem, sostenen que Sagunt està en el punt de mira de la comunitat professional internacional i que el seu prestigi depèn de com se solucioni la crisi, informa Ester Pinter.

El Comentari

Ferran Sáez Mateu

Cicles

Darrerament sento a parlar molt de cicles: econòmics, polítics, fins i tot culturals. Es veu que estem deixant enrere un suposat cicle econòmic ascendent, i ens endinsem en un nou cicle que fa més mala cara. És obvi que hi ha fenòmens puixants i fenòmens en plena decadència, modes *in* i modes *out*, actituds que prosperen i d'altres que no. Una altra cosa molt diferent, però, consisteix a imaginar que aquests processos obeeixen a cicles veritablement definits i fins i tot quantificables. Les fases de la lluna responen a un cicle regular i, en conseqüència, previsible; les de la borsa, en canvi, no. Per tant, aquest abús semàntic del terme *cicle* convindria posar-lo en quarantena, no fos cas que algun il·lús prengui decisions de les quals es

pot arribar a penedir. Seguint les passes d'Oswald Spengler i altres, la cultura catalana disposa d'un dels teòrics de la ciclicitat històrica més significatius del segle XX. Es tracta del quasi desconegut, però interessantíssim, Alexandre Deulofeu i Torres (1903-1977), autor de *La matemàtica de la història*. L'any 2005 l'editorial Brau va publicar un sòlid estudi col·lectiu sobre Deulofeu a càrrec d'Enric Pujol, Jordi Casassas, Francesc Roca i Juli Gutiérrez, nét de Deulofeu. Ara que es parla de cicles a dreta i a esquerra, fóra un bon moment per reivindicar Deulofeu i, de passada, recordar la data exacta en què es farà efectiva la transformació d'Espanya en una confederació d'Estats independents: 2029. Vint-i-un anys passen de pressa!

GENER 08 DISSABTE 12 | 19h DIUMENGE 13 | 11h

Més de 400 intèrprets a l'escenari de L'Auditori

GURRE-LIEDER EL GRAN ÈXIT DE SCHÖNBERG

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA
Eiji Oue director | Melanie Diener soprano | Jane Irwin mezzosoprano | John Mac Master tenor
Thomas Randle tenor | David Wilson-Johnson baríton i narrador | Orfeó Català
(dir.: Josep Vila) | Cor Lieder Càmera (dir.: Glòria Coma) | Cor Madrigal
(dir.: Mireia Barrera) | Coral Polifònica de Puig-Reig (dir.: Ramon Noguera)

Preus de 35 a 65 €

Principals patrocinadors de l'OBC:

Programa presentat per:

